

Kuntien ilmastosuunnittelu

Maakuntahallitus 27.03.2023 § 47
47/07.03.03/2023

Valmistelija

Laura Blomqvist
puh. +358 40 139 0173
laura.blomqvist@ekarjala.fi

Laki ilmastolain muuttamisesta
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230108> tuli voimaan 1.3.2023 ja siihen sisältyy kunnille velvoite laatia tai päivittää ilmastosuunnitelma vähintään kerran valtuustokaudessa. Ensimmäinen ilmastolain mukainen suunnitelma tulee laatia viimeistään valtuustokaudella 2025 - 2029. Ilmastosuunnitelmat voidaan laatia kuntakohtaisesti, mutta kunta voi laatia suunnitelman myös yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Yhteisessä suunnitelmassa on kuitenkin oltava kuntakohtaiset tavoitteet ja toimet. Yhteinen suunnitelma hyväksytään kunkin kunnan valtuustossa. Suunnitelman voi laatia kunta itse, konsulttiyritys tai esimerkiksi maakunnan liitto.

Säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan seuraavaa: *Maakuntien liitot ovat keskeisiä ilmastotoimijoita eri alueilla. Tästä syystä maakuntien liitoilla voisi myös olla yhteensovittava rooli, kun kunnat valmistelevat mahdollisia yhteisiä suunnitelmia. Maakunnan liitto voisi esimerkiksi toimia kuntien yhteisen suunnitelman laatijana niiden tilauksesta. Jos kunnat tilaisivat suunnitelman maakunnan liitolta tai muulta ulkopuoliselta taholta, voisi kyseinen taho esimerkiksi yhteensovittaa suunnitelman valmistelua, tuottaa siihen tietopohjaa, kirjoittaa yleisiä tekstiosuuksia, osallistaa sidosryhmiä ja tuoda esille erilaisia toimenpidevaihtoehtoja kunnille. Myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat keskeinen ilmastotoimija alueilla ja voisivat osaltaan tukea kuntien yhteistyötä suunnitelmien laatimisessa.*

Ympäristöministeriö myöntää avustusta ilmastosuunnitelmien valmisteluun. Avustushaku aukeaa ympäristöministeriön mukaan huhtikuussa ja sitä on jaettavissa 2,6 miljoonaa euroa vuosittain. Ympäristöministeriön osuus ilmastosuunnitelman valmistelun avustuskelpoisista kustannuksista voi olla 100 %, kuitenkin enintään 45 000 € per suunnitelmaan osallistuva kunta. Avustukset myönnetään hakemusten saapumisjärjestyksessä niin pitkään kuin määrärahoja riittää kunakin vuonna. Ne kunnat, joilla ei ole voimassa olevaa uuden lain mukaista ilmastosuunnitelmaa, voivat hakea ilmastosuunnitteluun tarkoitettua valtionavustusta jo kuluvalta valtuustokaudelta alkaen. Ympäristöministeriön arvion mukaan ilmastosuunnitelma puuttuu noin 230:lta kunnalta. Etelä-Karjalan pienillä kunnilla ei ole voimassa olevia ilmastosuunnitelmia, joten ne voivat hakea valtionapua jo vuonna 2023.

Etelä-Karjala on ensimmäinen HINKU-maakunnaksi hakeutunut maakunta ja sitoutunut vähentämään hiilidioksidipäästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Etelä-Karjalan liitolla on valmiutta neuvotella halukkaiden kuntien kanssa niiden ilmastosuunnittelusta edellyttäen, että kunnat korvaavat syntyvät kustannukset täysimääräisinä Etelä-Karjalan liitolle. Suunnitelmat voitaisiin laatia tiiviissä yhteistyössä kuntien ja tarpeellisten sidosryhmien kanssa. Suunnittelua voidaan toteuttaa esimerkiksi porrastetusti seutukunnittain,

jolloin vuonna 2023 aloitettaisiin 3 – 4 kunnan suunnitelmat. Kuntien niin halutessa, Etelä-Karjalan liitto voi avustaa myös avustushaussa. Tehtävät edellyttävät henkilöresurssointia Etelä-Karjalan liitossa.

Päätösehdotus

Maakuntahallitus suhtautuu myönteisesti Etelä-Karjalan liiton rooliin kuntien yhteisen ilmastosuunnittelun koordinoijana ja valmistelijana edellyttäen, että kunnat korvaavat työstä syntyvät kustannukset täysimääräisinä Etelä-Karjalan liitolle.

Maakuntahallitus valtuuttaa maakuntajohtajan, elinvoimajohtajan ja ympäristöasiantuntijan käymään neuvotteluja kuntien kanssa ilmastosuunnittelutyöhön liittyvistä vastuista.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.